

FRÝDECKOMÍSTECKÝ PATRIOT

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÝ MĚSÍČNÍK | ZDARMA | III. ROČNÍK | ZÁŘÍ 2017

**„Byl to člověk vysokých
morálních kvalit“**

**rozhovor s Bezručovou sekretářkou
Zdenkou Tomáškovou na str.8-9**

DIVADLO
POKRAČUJE!

23.9.
začínáme

FRÝDA
OBCHODNÍ CENTRUM

NÁKUPY
SE STYLISTKOU

SLUŽBA
ZDARMA

GATE CROPP orsay
RESERVED H&M NEWYORKER
Lee Wrangler MORITO
Fashion Brand sinsay

Více na www.ocfryda.cz

Z historie textilnictví ve Frýdku a Místku – Landsbergerové (2. část)

| PETR JUŘÁK

V minulém čísle jsme se věnovali počátkům podnikatelských aktivit zakladatele největšího textilního podniku ve městě Filipu Landsbergerovi. Osobou, která firmu přivedla k rozkvětu, byl pak jeho syn Adolf.

Dětství a mládí

Adolfa Landsbergera

Adolf Landsberger se narodil 5. května 1840 v obci Wilamovice u Bílska. O jeho dětství a mládí nevíme vlastně téměř nic, snad jen to, že první léta života prožil ještě ve Wilamovicích, po postupném přestěhování celé rodiny v průběhu 40. let 19. století žil v Kolořodově, později pak ve Frýdku na Podhuří. Zcela jistě pomáhal alespoň svým malým dílem otci v rámci jeho různorodých podnikatelských aktivit a určitě jim byl postupně zasvěcován do

problematické podnikání v textilnictví. Podnikatelské aktivity Adolfa Landsbergera byly totiž již od počátku spojeny právě s ním. Nejprve se samostatně věnoval zušlechťování lněných tkanin, později pak, poté, co se jeho otec dostal do problémů v souvislosti s finančními machinacemi Josefa Tandlichy, se postupně ujal vedení celé rodinné firmy.

Dynamický rozvoj firmy

Éra nezadržitelného rozvoje a rozšiřování podniku nastala již v roce 1868. Tehdy byla ve Frýdku na Podhuří v budově mandlovný založena ruční tkalcovna, která byla o tři roky později změněna na mechanickou s vodním pohonem. Již od roku 1869 firma vlastnila zemědělskou usedlost v Pržně s 31,5 ha pozemků, v letech 1868–1878 Landsberger postupně zakoupil několik továrních budov ve

Dnes již neexistující přádelna na Nádražní ulici Adolf Landsberger (vlevo)

Foto | Petr Juřák

Foto | Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku

Frýdku, v nichž zřídil tkalcovny. Šlo o tzv. Munkovice, které získal od továrníka Munka, tzv. Mal-kovice na Nádražní ulici a tzv. Rechle na Těšínské ulici. Tyto objekty byly v pozdějších letech s ohledem na zvětšující se potřeby výroby postupně rozšiřovány. V roce 1882 došlo na Nádražní ulici k výstavbě dvouposchoďové budovy přádelny, která byla po požáru v roce 1894 přestavěna na tříposchoďovou. Provoz pak zefektivnila ještě přádelna bavlněného odpadu, vybudovaná v letech 1888–1889. Pro uložení surové bavlny, která se do Frýdku vozila po železnici, byly v blízkosti frýdeckého nádraží vybudovány v roce 1895 nové sklady.

Aktivity se rozšiřují do Místku a do Nošovic

Podnikatelská aktivita zavedla Adolfa Landsbergera i do sousedního Místku, v roce 1893 koupil dvouposchoďovou budovu bývalé soukenické valchy u Hodoňovic-kého náhonu, tzv. Kněžkovice, kterou upravil na mandlovnu, následně získal První místeckou mechanickou tkalcovnu Jana Viktora Žabenského (Schabenského) na Příborské ulici a v roce 1898 První c. k. priv. místeckou lněnou přádelnu firmy Bušek a spol. na téže ulici. V roce 1898 koupil v Nošovicích zemědělskou usedlost a zřídil zde jako odštěpný závod trháru bavlněného odpadu s vodním náhonem a turbinou.

Textilnictví ve Frýdku-Místku patří nejen minulosti

Nová doba s sebou přináší nové technologie do textilu

Moderní technologie dnes zasahují do různých oblastí průmyslu a nevyhnuly se ani textilnictví. Novou kapitolu zdejšího textilnictví se snaží psát firma NanoTrade s.r.o., která působí ve Frýdku-Místku od roku 2011, ale nanotechnologie do tohoto oboru přináší již od roku 2004. Majitele společnosti Ladislava Torčíka jsme se zeptali:

Jak vzniklo spojení textil – nanotechnologie – Frýdek-Místek?

„Po magickém roce 2000 se objevily informace o nových technologiích a téměř fantazijní domněnky o tom, jak lze využít nanočástice různých prvků. Společně s kamarádem jsme iniciovali výzkum s nanočásticemi

železa a stříbra a realizovali první pokusy s olomouckou univerzitou. Výsledky jsme byli přímo nadšeni a rozhodli se uplatnit je v produktech, které lze využít v životě. Díky obohacení textilního vlákna o molekuly stříbra vzniklo vlákno, které má antibakteriální vlastnosti.“

Víme, že se zabýváte výzkumem dalších prvků, např. křemíkem, titanem, cerem. Vznikají u vás další výrobky, které dodávají lepší vlastnosti, např. odolnost proti vodě. Vraťme se však k textilu...

„Po nalezení způsobu uchycení stříbra jsme hledali zkušené textiláky a výrobce, kteří by dokázali využít vlákno v textilních výrobcích a dostat tuto novinku na trh. Bohužel každý byl ochoten vyrábět, ale již neměl zájem o náročnější obchodní aktivity. Tenkrát jsem si řekl, že uložit objevené do šuplíku by bylo škoda. Ve spolupráci s lékaři jsme si ověřili, že lidé

s problémy pocení je opravdu moc. Vzniklo tak rozhodnutí založit vlastní značku nanosilver® a pokusit se díky

Vlákno pod mikroskopem

obchodním zkušenostem prosadit se na českém i zahraničním trhu s produkty, které díky stříbru potlačují nepříjemné důsledky pocení. Nejříve to byly ponožky s antibakteriálními, tedy antizápachovými účinky. Následovalo spodní prádlo, které je prevencí proti mykózám a další oblečení tzv. první vrstvy, které je ve styku s kůží, zejména trička a termoprádlo. Jsme hrdi na to, že se nám podařilo vytvořit ryze český produkt s výrobou v České republice.“

A to spojení s Frýdkem-Místkem?

„Po deseti letech dojíždění do Olomouce jsem se rozhodl přesunout vývoj a e-shop se svými sklady do blízkosti našeho bydliště, do areálu VÚHŽ v Dobré. Vznikl tak nový tým a po dvou letech nás zákazníci motivovali k nabídce zboží přes kamennou prodejnu. Ta již dva roky působí na Ostravské ulici v Místku a brzy se rozšíří také o vývojové centrum a showroom Idea Institut v prvním patře. V současné době vyvíjíme další tzv. smartnovinky a navazujeme tak na zdejší tradici textilnictví. Z Frýdku-Místku se opět dostává textil, v našem případě funkční oblečení, téměř do celého světa.“

nanosilver®

Prodejna: Ostravská 1551, Frýdek-Místek

Tel.: 604 915 654, web: www.nanosilver.cz

Otevřeno PO: 12:00–16:30,

ÚT–PÁ: 08:30–11:30, 12:00–16:30

Na obnovu kostela dohlédne odborník

Příští rok na podzim by se mělo začít s obnovou vyhořelého kostela v třinecké části Guty. Hotový by měl být na jaře roku 2019, odhadované náklady činí zhruba dvacet miliónů korun. Město Třinec vyhlásilo veřejnou sbírku na dobu neurčitou formou shromažďování příspěvků na zvláštní bankovní účet číslo 7657654/0300 zřízený u Československé obchodní banky. Hned od začátku sbírky byl znát velký zájem o darování příspěvků na obnovu kostela.

Přípravné práce před opravou usnadní fakt, že při opravách kostela před několika lety vznikla projektová dokumentace, kterou je možné znovu použít. Na jejím základě bude zpracován projekt. Spoustu času zabere zejména zazjišťování potřebných dokumentů, např. stavebního povolení, a časově náročný bude i výběr vhodného dřeva.

U zrodu kopie kostela bude stát Antonín Závada, který se zaměřuje na dřevěnou lidovou architekturu. Pětasedmdesátiletý odborník na památkové dřevěné

Dřevěný kostel v Gutech na archivní fotografii

Foto | Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku

stavby zvolí pro obnovu kostela postup vědecké rekonstrukce. Při stavbě chce použít dobové postupy jako ruční tesání, kolíkové spoje a další původní technologie. Podobně jako předkové, kteří kostel v Gutech v 16. století postavili. Závada zpracuje projektovou

dokumentaci a bude dohlížet na stavbu kostela. Do začátku podzimu by chtěl mít soupis jednotlivých dílů dřevěné konstrukce i jejich rozměry. Na základy stavby bude použit slezský kámen, na který přijdou dřevěné základy z dubu a na ně potom smrk a jedle.

EDITORIAL

Když jsem chtěl vloni na stránkách našeho časopisu připomenout 70. výročí vzniku skautské mohyly na Ivančence, zajímal jsem se, zda ještě žije některý z jejích zakladatelů. Získal jsem kontakt na jednoho z posledních dvou, Petra Fialu, mezi skauty a trampy známého pod přezdívkou Ťop.

Potěšil ho můj zájem a souhlasil s naší schůzkou v jedné kavárně. Měl jsem připravenou spoustu otázek, jako trampa mne vznik mohyly velmi zajímal a mám k tomu místu svůj osobní vztah. Čekal jsem na něj a tipoval si, který z příchodících hostů by jím mohl být.

Překvapil mě, vysoký a statný muž vůbec nevypadal na svůj věk a energicky vyprávěl své vzpomínky na mládí i pozdější léta. Nikdy neuhmul ze skautských zásad a byl živým příkladem toho, že kdo se stane skautem, skautem zůstane po celý život. Petr Ťop Fiala jím byl, zemřel uprostřed tohoto léta, 12. srpna...

Jiří Sachr

Vědomostní soutěž

Baví Tě soutěžit?

Máš všeobecný přehled?
Znáš historii, zeměpis, sport,
hudbu nebo přírodu?

Sestav družstvo (max. 8 osob)
a pojď soutěžit o ceny:
panáky, lahvinky, pívka

Startovné 40,- Kč na osobu

Poprvé po prázdninách
ve čtvrtek 14. 9. 2017
od 18:00

www.pivovarekmorava.cz

FRÝDECKOMÍSTECKÝ PATRIOT

| Registrační číslo MK ČR E 22263 | Vydává: Jiří Sachr | Adresa redakce: S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek
| Kontakt: redakce@fmpatriot.cz, 608 832 606, www.fmpatriot.cz | Tisk: EUROPRINT a.s., Pod Kotlářkou 3, Praha
| Grafika: Studio 87, Josef Omelka | Distribuce: Česká pošta | Nevyžádané příspěvky nevracíme | Za obsah inzerce zodpovídá její zadavatel | Neoznačené foto pochází z archivu redakce | Náklad: 26 200 ks | Datum vydání: 7. 9. 2017
| Foto na titulní straně: Jiří Sachr

Inzerci vám rádi zprostředkují

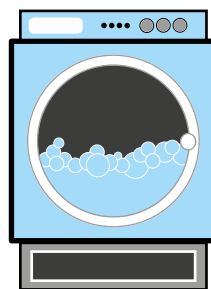
Jiří Sachr
Tel.: 608 832 606
redakce@fmpatriot.cz

Ivana Sachrová
Tel.: 774 997 944
inzerce@fmpatriot.cz

Uzávěrka inzerce do příštího čísla je 25. 9. 2017, vyjde 5. 10. 2017
www.fmpatriot.cz

PM - PRAČKY

SERVIS PRAČEK

PRODEJ - VÝKUP
REPASOVANÝCH PRAČEK

Tel.: 776 386 945

Přestěhovali jsme se do většího! Raisova 2124, Frýdek-Místek
(z křižovatky U Rady-směr Sviadnov, 1. odbočka vlevo)

Na Pustevnách stojí nová stanice lanovky

Turistům, kteří se vydají lanovkou z Trojanovic na beskydské Pustevny, slouží od začátku srpna nová horní stanice lanovky. Nahradila původní osmdesát let starou budovu. Uvnitř novostavby je vedle pokladen zázemí pro půjčovnu koloběžek a lyží, prodejna suvenýrů a také veřejné toalety. Nechybí ani samoobslužné bistro s venkovní terasou. Autorem moderní stavby z kamene, dřeva a skla je kopřivnický architekt Kamil Mrva. Z horní stanice se nyní díky velkým proskleným oknům mohou turisté kochat nádherným výhledem na údolí Frenštátu, hřeben Radhoště a vrchol Velkého Javorníku.

Rekonstrukce by se měla dočkat i samotná lanovka. Dráha z Ráztoky na Pustevny byla zprovozněna už v roce 1940 jako první sedačková lanovka v Evropě. Místo otevřené dvousedačky by turisté měli využívat kabinkovou lanovku a oproti současné době by se na Pustevny měli dostat výrazně rychleji. Projektová dokumentace už je připravena.

„Bezručovci“ letos slaví kulaté výročí

Letos v květnu oslavil Literární klub Petra Bezruče (LKPB) ve Frýdku-Místku dvacáté narozeniny. V regionu o sobě dává vědět, jeho členové připravují různé besedy, setkání se spisovateli, akce ke Dni poezie, soutěž pro žáky frýdlantských základních škol a gymnázia, jednou ročně mezinárodní setkání literátů.

LKPB se formoval z členů literárních kroužků a klubů v okrese F-M pod různými názvy. Dnes má třicet členů, z toho šest zakládajících. A proč se jmenuje právě po Petru Bezručovi? „Básník žil, tvořil a působil v našem kraji a jeho stopy tu zůstaly silně zakořeněné. V okolí snad není vesnice, která by nebyla zaznamenána ve verši v jeho Slezských písních,“ vysvětluje předsedkyně LKPB Dajana Zápalková.

Členové klubu vydávají knihy, almanachy, pořádají literární akce, někteří se účastní literárních čtení pořádaných oblastním svazem Obce spisovatelů v Ostravě. „Je to pro nás vždy svátek, když někdo z nás vydá knihu, křtí ji,

Členové Literárního klubu Petra Bezruče při zahájení letošní výstavy ve Frýdeckém zámku

Foto | Jiří Sachr

má svůj literární večer, na kterém představí svou tvorbu,“ uvedla Zápalková, která se stala předsedkyní LKPB po Miroslavu Olivovi.

Známé je také každoroční setkání literátů Beskydská lavička (dříve Literární Beskydy, Literatura bez hranic). „Tato setkání měla vždy stejnou myšlenku:

Přiblížit literárním kolegům nejen svou tvorbu, ale i krásy našeho beskydského regionu.“

Dajanu Zápalkovou těší, že jim Muzeum Beskyd nabídlo spolupráci při přípravě výstavy o dvacetileté činnosti klubu, která zároveň připomněla i sto padesáté výročí narození Petra Bezruče.

INZERCE

VOJENSKÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČR

... je tu pro všechny a nabízí Vám až:

2 400 Kč na rovnátka	1 800 Kč pro těhotné ženy a maminky kojenců
1 200 Kč na školu v přírodě	1 000 Kč na plavání s dětmi
400 až 2 500 Kč na očkování	500 Kč na cvičení s dětmi
300 Kč na ochranné sportovní pomůcky	500 Kč na dentální hygienu
a mnohé další příspěvky	

Podrobnosti o programech prevence a podmínky pro čerpání příspěvků najdete na www.vozp.cz/prevence

Neváhejte a využijte možnosti přihlásit se k nám do 30. 9. 2017 a pojištěncem budete od 1. 1. 2018

CALL CENTRUM: 222 929 199, www.vozp.cz

DEVA F-M, s.r.o.
Collo-louky 2140
738 02 Frýdek-Místek

your smart solution

Máš zájem pracovat ve firmě, která je na trhu již 24 let a nabízí jistotu dlouhodobého zaměstnání?

Jsme tuzemská firma. Jsme špičkou v oboru. Vyrábíme specializované ochranné oděvy pro hasiče, policii, armádu a záchranáře. V současné době hledáme nové zaměstnance na pozici:

ŠIČKA

Nabízíme:

- Perspektivní práci v nové moderní šicí dílně
- Práci se špičkovými moderními technologiemi
- Odměňování v úkolové mzdě (mzda 13 900 – 20 000 Kč)
- Jednosměnný provoz (pracovní doba 6.30 – 15.00 hod.)
- Zaměstnanecské výhody (příspěvek na stravování ve firemní jídelně, příspěvek na masáže a rehabilitační cvičení, možnost využití firemní posilovny zdarma, příspěvek na pracovní oděv, roční odměna dle hospodářských výsledků firmy, řádná dovolená 20 KD + 3 KD)

Požadujeme:

- Vyučení v oboru švadlena, krejčová, oděvnictví, případně rekvalifikaci v oděvním oboru, praxe výhodou

NÁSTUP MOŽNÝ IHNEDE

Pokud jsme vzbudili Váš zájem, oslovte nás na některém z níže uvedených kontaktů

Kontaktní údaje:
Tel.: 558 448 325, 558 448 331, e-mail: deva@deva-fm.cz

www.deva-fm.cz

Místecké náměstí Svobody už zdobí nová kašna

V posledních srpnových dnech byla nová kašna ještě obestavěna zábranami

Foto | Jiří Sachr

Nepřehlédnutelný prvek. Tím se jistě stane nová kašna, která vyrostla na náměstí Svobody v Místku. Během letních prázdnin finišovaly poslední práce jako usazení obelisku ve středu kašny, úprava dna, zprovoznění

technologické části včetně zkušebního provozu a dopojení kanalizační přípojky. Na úplný závěr byla upravena dlažba kolem kašny, doplnily se ozdoby, sokly a také lví hlavy, ze kterých proudí voda.

Senior Point inspiruje ostatní města

Ostrava a Frýdek-Místek. To jsou jediná dvě města v Moravskoslezském kraji, v nichž bylo zřízeno kontaktní místo pro seniory, tzv. Senior Point. Nachází se v křížovém podchodu v Místku v prostorách služebny městské policie. Potřebnost služby pro tuto věkovou kategorii se osvědčila. Její podstatou je, aby senioři byli

nasměrováni na správné instituce a osoby, které jim dokáží poradit. Nejčastěji se dotazují na pomoc či radu při dědickém řízení, závěti, odstoupení od smluv či prodeji nemovitostí. Od začátku roku 2013 službu Senior Point využilo téměř tři a půl tisíce seniorů. Nyní o její zřízení usilují i další města v kraji.

Hříbek už je zpět na svém místě

Téměř historický herní prvek na hřišti Hříbek se vrátil na své původní místo. Kolotoč už ale není otočný, z bezpečnostních důvodů byl nainstalován napevno. Na místě bude do doby, než se jej podaří nahradit odpovídajícím novým prvkem, splňujícím veškeré současné certifikáty a normy.

Původní hříbek byl odvezen, protože už nevyhovoval z hlediska bezpečnosti. Odborníci nyní posuzují, jaké jsou možnosti jej opravit nebo nahradit jiným prvkem podobného charakteru. Atypické dětské prvky jako tento se však certifikují až po zhotovení

Kolotoč hříbek se už netočí

Foto | Jiří Sachr

a nainstalování, takže se jedná o celkově velmi náročný úkol.

Obnova Chaty Prašivá zdárně pokračuje

V rámci projektu Vzkříšení horské chaty Prašivá uvolnilo město Frýdek-Místek finanční prostředky na výměnu vstupních dveří, které jsou nyní stylové a z masívu. Na obnově první české horské chaty v Moravskoslezských Beskydech se průběžně podílejí i další obce, ale také města nebo kraj. Nad každým oknem, radiátorem

nebo i dveřmi jsou umístěny cedulky s názvy obcí, které právě na tento nový kus chaty přispěly. U vstupu je také „Tabule cti chaty Prašivá“ s poděkováním všem dárcům i dobrovolníkům, kteří přidali ruku k dílu při obnově chaty. Před chatou nyní stojí další výzva, a sice zajistit pro provoz chaty dostatečné množství vody.

Letní pohled na Chatu Prašivá

Foto | archiv Chaty Prašivá

INZERCE

Evropská autobusová jednička

FLIXBUS

zajišťující vnitrostátní i mezinárodní autobusovou linkovou přepravu osob
přijme pro svoji českou pobočku na HPP

ŘIDIČE

PRO PRAVIDELNOU LINKOVOU PŘEPRAVU OSOB

POŽADUJEME:

- práci v řízení autobusů
- veškeré potřebné doklady k řízení autobusů
- profesionální přístup a vystupování

NABÍZÍME:

- celoroční práci s nadstandardním finančním ohodnocením.
- Přijem v Kč i Eur
- věcnostní bonusy, výkonnostní bonusy
- dítek, provize, ubytování po dobu výkonu služby ZDARMA!!

Alespoň částečná/základní hovorová znalost německého nebo anglického jazyka výhodou.

GARANTUJEME MINIMÁLNĚ 350–450 tisíc Kč ročně ČISTÉHO!!!
(za 20 odpracovaných měsíčních směn v závislosti na druhu obsluhované autobusové linky)

KONTAKT

info@buspoint-flixbus.cz
+420 725 688 755

FMP 1246/01

Přijďte pokud možno všichni, možná se sejdeme naposledy, vyzývá

Arcivévodská parní pila ve Starém Městě byla uvedena do provozu v roce 1871 a nebýt její nepovedené privatizace, mohla letos oslavit 146 let. Pracovní a sociální podmínky se v průběhu let provozu měnily, zůstaly ale přátelské vztahy bývalých kolegů a snaha několika jednotlivců zajistit a sežvat alespoň jedenkrát v roce ke společnému setkání všechny dosud žijící pilaře. Otcem této myšlenky se před několika lety stal Adolf Mitura z Frýdku-Místku, se kterým jsme si povídali nejen o létech, která na pile strávil, ale také o letošním setkání, které, jak sám říká, bude už zřejmě to poslední. Naplánované je na poslední pátek v září a stejně jako v několika předchozích letech proběhne v restauraci Na Fojtství ve Starém Městě.

| JIŘÍ SACHR

Co Vás přivedlo k myšlence pozvat na sraz všechny bývalé pracovní kolegy?

Kus nostalgie a touha si s některými přáteli zase povykládat a pobavit se. Sám bych to ale zpočátku určitě nezvládl, a tak jsem před šesti lety zašel za Slávkem Stoklasou, dnes už bohužel nežije, a říkám mu: „Slávku, pilaři pomalu vymírají, domluvme nějaké setkání.“ Asi tomu nápadu moc nedůvěřoval, protože říkal: „Kdo by ti na takovou akci přišel, všichni už mají jiné zájmy“, ale přislíbil mi organizační pomoc a oslovil další bývalé kolegy. Uplynul týden a nadšeně mi dával za pravdu. „To už jsme měli udělat dávno, všichni, se kterými jsem hovořil, byli pro, a už se na setkání těší!“ Nakonec se nás tehdy sešlo devadesát. Všechno má ale svůj konec, a tak předpokládám, že naše letošní setkání bude poslední. Taková tečka za tím vším. O to více si přeji, aby se nás sešlo co nejvíce.

Proč jste se rozhodl pro pilařinu?

Vyrůstal jsem na statku za židovským hřbitovem ve Frýdku. Nevlastní otec pracoval jako

Adolf Mitura

Foto | Jiří Sachr

„kočič“ u České pošty a já se chtěl po základní škole vyučit zedníkem. Otec byl ale proti. V Porubě, kde bylo učiliště, mi neumožnili ubytování na internátu a než abych denně dojížděl ve čtyři hodiny ráno do Ostravy, chtěli mne mít rodiče doma. Otec uvážil, že práce na pile bude pro mne lepší volba a ve Starém Městě vše domluvil. Přesně si pamatuji na 19. září roku 1955, kdy jsem na pile poprvé nastoupil. Postupně jsem pak prošel všemi provozy, aby se mi pilařina dostala pod kůži.

Jak se na Vás, jako pilařské „ucho“, divali staří zaměstnanci? Přijali Vás do kolektivu?

Mladí jsme tam tehdy nastoupili celkem tři a přišlo mi, že nás mezi sebe vzali jako sobě rovné

kolegy. Samozřejmě nás občas sekýrovali, přines to, anebo zajdi tam a dones tamto. Ale brali jsme to jako samozřejmost. Seznamovali nás takto se všemi provozy pily.

Jak vypadala práce na pile, kolik lidí tam pracovalo?

Pamatuji ještě formanské povozy z Morávky, kdy měli na voze, nebo v zimě na saních, naloženou

kulatinu. Otočili to za den i dvakrát. Ráno a odpoledne. Dokud byl jednosměnný provoz, začínalo se od šesti, hodina byla na oběd a končilo se ve čtyři odpoledne. V dělnických profesích pracovala stovka zaměstnanců a na ty připadala desítka mistrů, vedoucích a účetních, včetně ředitele. Ženské dělaly zpravidla u palivového dřeva, ale nadřely se jako chlapi na katru.

Vykládka rámové pily (cca 1987)

Foto | Archiv Adolfa Mitury

Setkání bývalých zaměstnanců pily ve Starém Městě se uskuteční v pátek 29. 9. 2017 v sále restaurace Na Fojtství. Ke společné vzpomínce, oslavě 146. výročí a příjemnému posezení zvou pořadatelé akce. Informace získáte na telefonech 737 789 639 a 603 272 148.

k setkání bývalých zaměstnanců staroměstské pily Adolf Mitura

Říkal jste, že občas bývalo veselo...

Když byla nálada, tak se zpívalo. Všechny lidovky, na které si vzpomenete. V brusírně, tam se zpívalo snad pořád. Chlapi si vyrobili ze dřeva napodobeniny kytar, natáhli na ně dráty a dělali, že na ně hrají. Aby se navzájem slyšeli, museli přerušovat ty brusky. Hlasy na to měli...

Přesto jste nezůstal...

Nejdříve jsem v roce 1960 narukoval na vojnu. K „fialovému gestapu“, jak se tehdy říkalo vojsku ministerstva vnitra. Po vojně jsem se na pilu vrátil, ale brzy jsem se oženil a narodila se mi dcera.

Potřebovali jsme někde bydlet a šachta nabízela vyšší plat a byt v Havířově. V naší tehdejší situaci to byla jednoznačná volba, a tak jsem opustil prostředí pily a dalších více než třináct let fáral na Rudém říjnu a později na Dole Paskov pod zem. Skončil jsem ale nakonec na povrchu a pomalu ztrácel motivaci.

Vrátil jste se tedy zpět?

Zašel jsem za jedním z posledních šéfů pilnice Janem Sandanym. Vřele mě přivítal a říkal, že mám ve Starém Městě dveře vždy otevřené. A tak jsem se po letech vrátil tam, kde má pracovní dráha začala. Když to spočítám, dal jsem zdejší pile třicet pět let svého života. Finančně jsem na tom byl s přesčasy téměř jako na šachtě a dělal jsem práci, která mne opravdu bavila.

Odchod do důchodu Vás ale zastihl opět jinde?

Po převratu byla pila zprivatizovaná a nový majitel na dosavadní výrobu nenavázal. Nechci se k tomu ani vyjadřovat. Propustili nás a skončili jsme na tehdejší Úřadu práce. Rád jsem vždy fotil a chtěl jsem rozjet podnikání s přenosem fotografií na keramické hrnky. Hned v počátcích jsem ale narazil na problém při nákupu keramiky, a tak jsem s podnikáním vlastně ani nezačal.

Jeden z posledních vedoucích pilnice Jan Sandany

Foto | Archiv Adolfa Mitury

INZERCE

NA SLEZSKOOSTRAVSKÉM HRADĚ V OSTRAVĚ SE 23. 9. 2017 USKUTEČNÍ XIII. ROČNÍK FESTIVALU DŘEVA A FINÁLE SOUTĚŽE DŘEVORUBCŮ STIHL TIMBERSPORTS SERIES O TITUL MISTRA ČESKÉ REPUBLIKY 2017.

Vůbec poprvé budou v Ostravě na Festivalu dřeva k vidění ostré závody – souboj nejlepších sportovních dřevorubců ČR, včetně vicemistra světa Martina Komárka, o titul STIHL® TIMBERSPORTS® CZECH SERIES 2017.

Soutěží se v šesti disciplínách: Springboard, STIHL Stock Saw, Standing Block Chop, Single Buck, Underhand Chop a Hot Saw.

Na Festivalu dřeva, který se uskuteční na Slezskoostrovském hradě a v jeho okolí, bude čekat návštěvníky, kromě závodů dřevorubců, také velmi bohatý program pro celou rodinu. Starodávny jarmark, zvěřinové hody, poprocková legendární skupina Turbo, cimbállovka Kubalovci a folklorbeatová skupina Docuku.

Akci doprovodí i dřevosochaři, kteří na akci vytvoří sochy a plastiky a historická řemesla: výrobci dřevěných hraček, keramiky a suchých vazeb, košíkáři, dráteníci a prezentace zahradní a lesní techniky.

Pro děti budou připraveny soutěže, tvořivá dílnička, dřevěná akademie, naučná a poznávací expozice Lesů ČR, LS Ostrava „CESTA DO LESA“ a lesní pedagogika Vojenských lesů a statků ČR „UČÍME SE O LESE“.

Vstup na Festival dřeva v Ostravě bude opět ZDARMA.

Více na www.festivaldrev.cz

SOBOTA 23. ZÁŘÍ 2017
OD 11:30 HODIN
OSTRAVA - SLEZSKOOSTRAVSKÝ HRAD
VSTUP ZDARMA

FESTIVAL DŘEVA

XIII. FESTIVAL DŘEVA®
MISTROVSTVÍ ČR V NEJVĚŠÍ DŘEVORUBECKÉ SOUTĚŽI SVĚTA

PÓDIUM STIHL® TIMBERSPORTS®
13:00 MISTROVSTVÍ ČR STIHL® TIMBERSPORTS®
CZECH SERIES Ostrava 2017 FINÁLE SOUTĚŽE DŘEVORUBCŮ SVĚTOZNAMÉ SÉRIE O TITUL MISTRA ČESKÉ REPUBLIKY. NEJLEPŠÍ SPORTOVNÍ DŘEVORUBCI ČR A VICEMISTR SVĚTA MARTIN KOMÁREK

17:30 VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ MČR

PÓDIUM HRADNÍ NÁDVOŘÍ
11:30 CIMBÁLOVÁ MUZIKA KUBALOVCI
14:30 DOCUKU - FOLKLORBEAT Z VALAŠSKÉHO MEZIRÍČÍ
16:30 TURBO - ČESKÁ POPROCKOVÁ LEGENDA

DOPROVODNÝ PROGRAM

www.festivaldrev.cz

Generální partner:

Hlavní partneři:

Partneři:

Mediální partneři:

Zdenka Tomášková vzpomíná na předvečery strávené na zápraží Bezručova srubu. Dnes ji trápí, jak jsou některá fakta o slavném básníkovi zkreslována

PhDr. Zdenka Tomášková v průběhu našeho rozhovoru na své chalupě

Foto | Jiří Sachr

| MICHAEL KUTTY, JIŘÍ SACHR

„Momentálně jsem na světě možná jediný člověk, který jej má v živé paměti,“ říká Zdenka Tomášková o Petru Bezručovi. Když se narodila, slavnému básníkovi bylo dvaadesát let. Přesto dostala možnost strávit po jeho boku více než deset let svého života. Když o nich vypráví, o Bezručovi téměř vždy mluví jako o starém pánovi či staříčkovi.

Rodačka z Kroměříže žije od jedenácti let v Kostelci na Hané. Má dvě vlastní děti, třetí si vzala z dětského domova. Po Bezručově smrti pracovala střídavě ve zdravotnictví a ve školství. Pětačtyřicet let po básnickově smrti sepsala knihu Ortel samoty. A možná to nebude její jediná a poslední kniha...

Jak jste se vlastně dostala k Petru Bezručovi?

Se staříčkem se znali mí rodiče. Díky tomu, že jsme doma měli hospodářství, nebyla u nás začátkem války nouze o potraviny. Staříček a jeho sekretář pan Pírek k nám chodili pro mléko, tvaroh a další suroviny a jejich přátelství s mými rodiči se tak prohlubovalo. Probíraly se aktuální zprávy, já

jsem seděla u stolu a poslouchala. Zpočátku jsem se na starého pána dívala jako na exotickou postavu. Nechápala jsem, proč všichni bedlivě poslouchají každou jeho větu. Když jsem ho viděla poprvé, bylo mi jedenáct.

Jak došlo k tomu, že jste se stala Bezručovou sekretářkou?

Když pan Pírek náhle zemřel, starý pán zůstal dost bezradný. Navíc se to stalo zrovna před jeho jubilejními narozeninami, takže mu přicházelo ještě více korespondence než běžně. S rodiči jsme bydleli ve vedlejší usedlosti a několikrát jsme byli pozváni i do jeho srubu na Ostravici. Měla jsem štěstí, že rodiče patřili mezi jeho blízké známé. Jednou se jich starý pán zeptal, zda bych u něj mohla být, což rodiče trochu zaskočilo. Staříček se na mne díval jako na svou vnučku, ale zároveň jako na objekt, který mohl vychovávat. A tak jsem se postupně stala jeho dobrovolnou sekretářkou. Přestože byl mezi námi rozdíl tří generací, pravděpodobně jsem se osvědčila.

Zdůrazňujete slovo dobrovolnou...

To je důležité, protože jsem za tu práci nebyla placená. Staříček

byl nesmírně šetrný člověk, ale ne ve špatném slova smyslu. Coby národní umělec dostal jako pozornost mnohatisícový dar, který odkázal jedné škole na Těšínsku. Žil z příjmu za vydávání Slezských písní a z penze. Dokázal hospodařit tak, že s penězi vycházel. Byl tak zvyklý od mládí, protože když mu bylo třináct, zemřel mu otec a v rodině nastala obrovská bída. Šetrnost až askeze mu zůstala po celý život.

Co jste měla v popisu práce?

Potřeboval vedle sebe někoho, kdo by nosil věci na poštu, nalepoval známky na stovky listů a vyřizoval nepříjemné věci. Z Hamrovic jsem každý den chodila na poštu do Ostravice. Také jsem musela odrážet veřejnou pozornost včetně přijímání některých návštěv. Starý pán chtěl mít svůj klid a někdy byl problém jej přemluvit, aby někoho přijal. Nebylo to pro mne tak idylické, jak by se mohlo zdát. Staříček mne nešetřil, zpočátku na mně byl dost přísný. Učil mne dobrým mravům 19. století. Dnes říkám, díky za to, protože to byla škola, za kterou se jinak draze platilo a já jsem to dostala zdarma. Díval se na mě jako na svého učně, ani se nedivím, že

se rozhodl pro mladou dívku než nějakého staršího nevrlého pána.

Bezruč byl často popisován právě jako dosti nevrlý člověk. Skutečně tomu tak bylo?

Víte, ovlivnit člověka s jeho povahou bylo někdy složité. Když rozhodl, že se půjde na výlet a bylo třeba nepříznivé počasí, přesto se muselo jít. Měl svérázné zvyky. Třeba neměl rád určité termíny, když do jazyka uměle zasahují jazykospisy. Muselo se říkat vizovský a ne vizovický, víno bylo mutěnské nikoliv mutěnické. Když se člověk vyjadřoval ortodoxně spisovně, neměl to u něj dobré. Každou knihu četl s tužkou v ruce a vyškrťoval ze svého pohledu špatná slova. Tlačěnka byl podle něj uměle vytvořený název, správně to prý byla bachořice. To se v jeho kruzích muselo respektovat. Bylo více věcí, které ho trochu popuzovaly. Naprosto nesnášel, když se při zapalování sirky škrtalo po délce krabičky. Prostě se muselo zapálit sirku úsporným způsobem. Sama to dodnes dělám stejně jako on. Nebo když měl bohatou korespondenci, nemusel se kupovat papír, protože mnoho z listů bylo popsáno jen z jedné

poloviny, a tak čistý kus odříznul a použil. Já to dělám zrovna tak, i když se mi všichni smějí. (úsměv)

Měla jste někdy chuť s touto prací skončit?

Člověk se někdy musel ovládat. Když jsem dospívala, často jsem chtěla dělat něco jiného, než jsem musela. Ale na Ostravici byl pevný řád. Někdy jsem to řešila tak, že jsem při snídani oznámila, že chci jít sama na Smrk. Staříček se zamračil a řekl, že má jiný program. Tak jsem mu odpověděla, že si tedy beru dovolenou a vyrazila jsem sama. To se stalo víckrát, bylo to moc hezké a dodnes na to vzpomínám. Starý pán nebyl rád, protože měl strach, ale pro mě to bylo dobrodružství. Říkal mi, že jsem trdlo, ale neexistovalo, abych si postěžovala, doma bych zastání neměla. Samozřejmě měl své slabosti, byl ješitný, urážlivý. Někteří věci nebylo dobré řešit přímo cestou, chtělo to počkat a jít na to jinak. Můj vztah k němu byl velmi komplikovaný, založený na respektu a postupně přecházející v úctu. Poznala jsem ho jako uzavřenou, hotovou osobnost, skoro už odcházející. Ale dnes mne trápí něco jiného.

Vyprávějte...

Je pro mě až utrpení, když vidím, jak je Bezruč zkreslován a podáván. To mě mrzí a nechápu, odkud to pramení. Dostala jsem výstřižek z novin, kde ostravský herec Lichý říká, že na horách si před ním nebyla žádná ženská jistá. Tak hanlivý výrok, jak na to přišel?! Bezruč byl normální muž jako každý jiný. Měl několik životních lásek, ale kromě dvou byly všechny smutné. Mnoho lidí jej vidí jako erotomana, přitom

pravda je úplně jiná. Nedávno jsem se zase dočetla, že pan Nohavica chce odhalit největší podvod v české literatuře ohledně autorství Slezských písní. Když rozebírám jeho argumenty, člověk by zaplakal, protože ani jeden z nich se nezakládá na pravdě, jen samé smyšlenky a dohady. Překvapuje mne, že zachází tak daleko a označuje jej za podvodníka. Jeho argumentaci bych úplně stejně mohla použít ke zpochybňování autorství jeho písniček. Když je někdo populární, měl by si speciálně dávat pozor, co vypouští z úst, lidé totiž slepě přejímají názory svých idolů. Chtěla jsem, aby se Bezruč k tomuto problému vyjádřil. Tak naštěstí vznikla jediná nahrávka rozhovoru, který je dnes zařazen do zlatého fondu české literatury. Nebýt toho, nikde by nebyl zaznamenán pro robustního muže tak netypicky měkký hlas. Ale jak vidno, zřejmě jeho vysvětlení nebylo pro národ dostačující.

Můžete uvést jednu příhodu či zážitek, který z Vašeho pohledu předčil všechny ostatní?

Vypíchl bych něco jiného, a sice vzpomínky na předvečery strávené na zápraží ostravického srubu. To byl každodenní rituál, oba jsme seděli s knížkou a tam jsem měla příležitost, abych kladla ty nejzávažnější otázky. Staříček byl uzavřený člověk, dost strohý a nepřístupný, pečlivě si střežil soukromí. Ale při těch posezeních takzvaně roztál a já jsem se jej mohla ptát na nedokončená studia, na maminku, na Místek a on se vždy rozpovídal. Byla to chvíle, kdy se on podřídil mně a ochotně odpovídal na mé všetečné až intimní otázky. Spousta badatelů si netroufala mu takové pokládat,

Na výstavě Petr Bezruč, která se konala na frýdeckém zámku v roce 1993 Foto | Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku

a proto se pak obraceli na mě. To zápraží bylo posvátné místo, tam byl starý pán velmi zranitelný člověk. Tam mně odpověděl na několik zásadních otázek, které jsem bohužel neuvedla ve své knize. A ty kameny z opuky, které to tehdy všechno také slyšely, už dnes na srubu nejsou.

Zmínila jste knihu Ortel samoty, což jsou Vaše vzpomínky na Petra Bezruče. Co Vás přivedlo k jejich sepsání?

Jakýsi pocit dluhu, protože nikoho jiného si k sobě tak blízko nepřipustil. Byl interpretován dost zkresleně, jako plachý člověk, který neměl rád lidi, nebo že měl špatné svědomí a tak dále. Chtěla jsem ho přiblížit po lidské stránce jako občana. Nebyl to žádný odtržený idol, ale člověk vysokých morálních kvalit, o nichž se mnoho neví.

Jak kniha vznikala?

Psala se velmi lehce. Už za jeho života jsem cítila, že by byla škoda zapomenout některé výroky a skutečnosti. Navíc jsem potřebovala zdokumentovat věci, u kterých jsem se domnívala, že mu později z pohledu dějin mohou uškodit. Takže jsem měla spoustu poznámek, které jsem jen časově utřídila. Troufla jsem si psát pravdivě, protože vše jsem mohla doložit. Někteří mi mají za zlé, že jsem mohla být ještě ostřejší. Ale vše zlé je k něčemu dobré, Jaromír Nohavica a jemu podobní mě teď nutí, aby to nebyla má poslední kniha. Snad budu mít energii, abych to ještě zaznamenala. Různých dohadů a pomluv je tolik, že národ začíná věřit tomu, že Bezruč byl podvodníkem nebo zlodějem. Jak moc je nebezpečné zasít do mysli lidí jen jeden jediný blud, protože

ten tam pak přetrvává a ovlivňuje spoustu dalších.

Co pro Vás znamenala Bezručova smrt?

Musela jsem se s tím dlouho vyrovnávat. Ale fakt je ten, že on se na tu smrt svým způsobem připravoval. V Kostelci na něj vyvíjeli tlak, aby přepsal poslední vůli. Byla to jakási předzvěst komplikací, které nastanou. Začala rivalita o jeho pomyslný trůn. Pár týdnů před smrtí mi říkal, že by z Kostelce nejraději odešel. Prosil nadlesního, jestli by se nenašla nějaká stará hájovna, kam by se mohl uchýlit.

A nakonec jste mu chalupu vybrala Vy...

Tento objekt jsem našla náhodou, s mým budoucím manželem jsme se z Mezivodí vraceli nejkratší cestou k nádraží a cestou potkali stařenku, které patřila tato chalupa. Měla odejít do domova a chalupa byla určena ke zbourání. Společně nám ji bylo líto, tak jsme chalupu začali postupně spravovat. Šlo nám to velice pomalu, neměli jsme kapitál na dělníky. Až dodatečně nás napadlo, že by to jednou mohlo být pro Bezruče. Ale on už pak na Staré Hamry nejezdil, byl tu jen jednou na vycházce. Navíc by to asi nebylo ideální místo, davy lidí by si jej našly i tady.

Kolik času dnes na Javořince trávíte?

Posledních třicet let, co jsme s manželem v důchodu, jsme tu bývali od jara do podzimu. Ale roky nám přibývají, takže jsme stále častěji v Kostelci. Máte štěstí, že jste se za mnou vydali právě teď, protože v srpnu je na Javořince nejkrásněji, kvetou totiž hořce.

Petr Bezruč se sekretářkou u srubu ve Starých Hamrech

Foto | Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku

KAM VYRAZIT FANDIT

FOTBAL – FNL Stadion Stovky

9. 9., 17:00 MFK Frýdek-Místek
– FK Viktoria Žižkov
23. 9., 16:30 MFK Frýdek-Místek
– FK Olympia

HÁZENÁ, EXTRALIGA MUŽŮ ZŠ Pionýrů 400

10. 9., 18:00 Pepino SKP Frýdek-Místek
– HBC Strakonice 1921
24. 9., 17:00 Pepino SKP Frýdek-Místek
– SKKP Handball Brno

HOKEJ, WSM LIGA Hala Polárka

13. 9., 18:00 HC Frýdek-Místek
– Rytíři Kladno
20. 9., 18:00 HC Frýdek-Místek
– HC Stadion Litoměřice
25. 9., 18:00 HC Frýdek-Místek
– AZ Havířov
30. 9., 17:00 HC Frýdek-Místek
– LKH Jestřábi Prostějov

Klasik v baráži stále čeká na první výhru

Baráž o účast v extralize pokračovala dalšími zápasy, v nichž baseballisté Klasiku přivítali favorizovanou Techniku Brno, která má za sebou bohatou historii okouřenou třemi tituly. Z prvních dvou utkání vyšel lépe brněnský celek. Úvodní duel byl ukončen už v osmé směně pro tmu za stavu 10:3 pro domácí. O den později přijela Technika na hřiště ve Frýdku-Místku. Také v tomto duelu extraligový tým potvrdil roli favorita a zvítězil 8:2.

„Utkaní s Technikou Brno nám ukázala hlavní rozdíly mezi první ligou a extraligou,“ řekl trenér Klasiku Marcel Pardík. Oba týmy se poté znovu utkaly ještě dvakrát, zápasy skončily po uzávěrcce vydání.

Exhibice vynesla přes deset tisíc korun

Téměř čtyři stovky fanoušků si na baseballovém stadionu nenechaly ujít netradiční duel, v němž ve slowpitchovém utkání změřili síly hokejisté HC Frýdek-Místek a baseballisté BK Klasik.

V příjemném sportovním odpoledni nabídli první várku zábavy samotní hráči. Jejich vzájemný souboj skončil smírně 4:4. Po jeho konci se domluvili, že pokud se některému z hokejistů povede odpálit baseballový nadhoz, tak budou za vítěze prohlášeni hráči HC. Jenže pak museli uznat, že trefit prudký nadhoz není nic snadného a mají ještě na čem trénovat do příští exhibice.

Baseballový klub nabídl fanouškům i možnost vyzkoušet si odpálit míč nebo přesně trefit míč při nadhozu. Podařenou akci zakončila aukce předmětů, které darovali

Na pálce frýdecko-místecký Ondřej Hon

Foto | Pavel Chorobik

aktéři duelu. Nakonec celá akce, která měla charitativní podtext, vynesla přes deset tisíc korun. Ty následně putovaly dětskému domovu Na Hrázi.

„Byl jsem překvapený, kolik přišlo lidí,“ hodnotil akci baseballista Vojtěch Ovčáček, jinak mladší

bratr známějšího hokejisty Ctirada. „Dnes jsme mohli ukázat, jak vypadá baseball před větším publikem, k čemuž nám dopomohli hokejisté. Navíc hokejoví fanoušci mohli vidět své hrdiny i jinak než v helmách na ledě,“ uvedl pro webové stránky Klasiku.

Czech Cycling Tour vyhrál Černý

Celkovým vítězem devátého ročníku etapového závodu první kategorie UCI Czech Cycling Tour se stal jezdec stáje Elkov Author Josef Černý, rodák z Frýdku-Místku. Součástí závodu byla etapa z Olomouce do Frýdku-Místku, která se svými 202 kilometry byla vůbec

nejdelší. V závěru etapy s cílem na Zámeckém náměstí zkoušel zaútočit na přední příčky Josef Černý, ale v horkém počasí nakonec dojel dvacátý.

„Jel jsem ten kopec naplno, bydlím zde a chtěl jsem se ukázat, ale věděl jsem, že soupeři mě nepustí,“ řekl čtyřiatřicetiletý jezdec.

Valašský pohár získalo Zubří

Házenkáři Zubří vyhráli letošní ročník Valašského poháru, který se v polovině srpna odehrál v Rožnově pod Radhoštěm. Mezi účastníky byl také tým Pepino SKP Frýdek-Místek, ale své vystoupení na tradičním turnaji si svěřenci

trenéra Lubomíra Kavky za rámeček nedají. Prohráli totiž všechna tři utkání a skončili poslední. Nejprve podlehl Kopřivnici 31:32, následovala porážka se slovenským Hlohovcem 18:23 a na závěr pak s pořadajícím Zubřím 26:29.

„Valcířům“ se zatím ve druhé lize moc nedaří

Fotbalisté MFK Frýdek-Místek mají za sebou nepříliš vydařený vstup do druhé nejvyšší soutěže. Po šesti odehraných kolech jsou v tabulce až na 14. místě s bilancí jediné výhry, dvou remíz a tří porážek. Naposledy před televizními kamerami nestačili na Tábořsko, kterému podlehl hladce 0:3. Reprezentační přestávku svěřenci trenéra Petera Venglarčíka vyplnili přípravným utkáním s Baníkem Ostrava, které se uskutečnilo první zářijový den v rámci zábavného odpoledne pro děti u příležitosti ukončení prázdnin.

INZERCE

Akce na bezpečnostní dveře:
bezpečnostní kování
a vložka dveří zdarma!

Zámečnická pohotovost
otvírání aut, bytů, trezorů
606 262 118

- bezpečnostní dveře
- atypické zámky všeho druhu
- trezory
- mříže
- komplexní zabezpečení
- to vše s odbornou montáží

Vzorkovna (bezpečnostní centrum) a kancelář:
ul. O. Kišové 88, Sviadnov, 606 262 118, patrik@otevru.cz
Než se k nám vydáte zavolejte prosím, jezdíme po montážích.
Mrzelo by nás, kdybyste nás nezastihli.

20 let praxe v oboru
www.sherlock-morava.cz www.otevru.cz

FMP 1158/05

VŠE PRO ZDRAVÍ A PRO VČELAŘE

VČELAŘSKÝ NAUČNÝ AREÁL CHLEBOVICE

www.vceliobchudek.cz

FMP 1145/08

STAVEBNÍ SPOŘENÍ – JEDNIČKA MEZI SPOŘICÍMI PRODUKTY

Oblibu stavebního spoření potvrdil první letošní průzkum veřejného mínění, který pro Asociaci českých stavebních spořitelů provedla agentura IBRS. Stavební spoření jako výhodnou formu ukládání peněz preferuje 59 % dotázaných, informuje Frýdecko-Místecký oblastní ředitel Aleš Kocur.

Aleš Kocur
Oblastní ředitel
Tel: 608 474 247,
e-mail: ales.kocur@mpss.cz

Barometr oblíbenosti spořicími produkty ukázal zajímavé trendy. Porovnáme-li názory na různé druhy spoření na začátku minulého roku a nyní, vidíme, že z finančních produktů si u reprezentativního vzorku dotázaných nejvíce polepšilo stavební spoření, jehož obliba vzrostla z 52 na 59 %. Největšími skokany se staly investice do starožitností a drahých kovů.

„Průzkum naznačuje, že stavební spoření na rozdíl od spořicího účtu, překonalo dopad extrémně nízkých sazeb na trh vkladových produktů. Samozřejmě u něj hraje roli i možnost státní podpory, která zvyšuje zhodnocení úspor více než na 3,5 % ročně. Konzervativní lidé tak prakticky nemají lepší možnost, jak uložit své peníze, a postupně toho využívají,“ vysvětluje tajemník AČSS Jiří Šedivý.

Nejhůře dopadly v porovnání spořicí účty. Zatímco v roce 2016 měly oblibu u 49 % respondentů, nyní je to o pět procentních bodů méně. Podobně klesá zájem o životní pojištění jako formu spoření. Nejméně atraktivní je pro spořitele termínovaný vklad. Za zajímavou formu ukládání peněz ho považuje jen 23 % respondentů.

Nízké úrokové sazby nahrávají i spoření doma – „do slamníku“. Lehce roste také zájem o investice do cenných papírů, a to až již přímo, nebo prostřednictvím podílových fondů.

Závěrem bych rád sdělil, že stavební spoření by mělo být součástí každého rodinného portfolia. Nyní můžete získat k Mému účtu od Komerční banky stavební spoření bez poplatku.

Porovnání oblíbenosti jednotlivých produktů

Produkt	1. čtvrtletí 2016	1. čtvrtletí 2017
stavební spoření	52 %	59 %
spořicí konto	49 %	44 %
doplňkové penzijní spoření	46 %	49 %
životní pojištění	41 %	37 %
drahé kovy	38 %	46 %
starožitnosti	28 %	37 %
podílové fondy	27 %	29 %
akcie, obligace	25 %	28 %
termínovaný vklad	23 %	23 %
spoření doma	21 %	25 %

Zdroj: IBRS, březen 2017

MŮJÚČET MŮŽETE MÍT ZDARMA NA CELÝ ŽIVOT

Navíc do 15. 9. 2017 s PRÉMIÍ 300 Kč*

Flexibilní balíček MůjÚčet od Komerční banky obsahuje vše, co potřebujete k pohodlné správě svých osobních financí – běžný účet s měsíčním elektronickým výpisem, telefonní, internetové i mobilní bankovníctví a také bezkontaktní embosovanou platební kartu.

Uzavřete-li si balíček do 15. 9. 2017, získáte na svůj nový účet mimořádnou prémii 300 Kč.* Svůj stávající účet měnit nemusíte, v případě, že nejste spokojeni se svým účtem, převod rádi zařídíme za Vás.

VÝHODY

- vedení účtu ZDARMA bez podmínek
- všechny výběry z bankomatů KB zdarma
- všechny příchozí transakce v Kč na běžný účet v Kč zdarma
- možnost založit stavební spoření bez poplatku

Aleš Kocur, oblastní ředitel,
mob.: 608 47 42 47, e-mail: ales.kocur@mpss.cz.

* Nabídka platí pouze u uvedeného finančního poradce.

Modrá pyramida
Váš rádce na finance

DIVADLA

Kino Vlast

13. 9., 19:00 **Padesátka**

Horská komedie je režijním debutem V. Kotky. Jedná se o adaptaci divadelní hry P. Kolečky. Uvádí: A Studio Rubín. Hrají: O. Pavelka, J. Prachař, M. Tačlik.

19. 9., 19:00 **Mlýny**

Volně na motivy hry V. Havla a K. Bryndy „Život před sebou“. Kulturní představení a nejspěšnější drama divadla Sklep všech dob. Mlýny jsou jediným celolistovým dramatickým celkem a nejdéle uváděným představením v repertoáru divadla. Uvádí: Divadlo Sklep. Účinkují: J. F. Burda, J. Slovák, D. Vávra/R. Nebřenský, T. Hanák, O. Trojan, F. Váša, M. Šteindler, Z. Marek, P. Koutecký, M. Načeva/H. Patková.

30. 9., 19:00 **Ztracený z dvojice**

Komedialní drama z divadelní šatny je příběh o vztazích, o přátelství, důvěře a taky hlavně o tom, jak to v divadle může vypadat. Divadelní prvotinu rodáka z F-M uvádí ve světové premiéře první profesionální divadelní soubor Divadelní uskupení F-M. Autor a režie: J. Vašek a L. Lednický. Živá hudba: J. Pszcolka. Hrají: L. Hruška, K. Zima, L. Melník, J. Vašek.

Kulturní dům Baška

12. 9., 19:00 **Tři bratři v nesnázích**

Fraška plná humorných záměn i dramatických zvratů s nečekanou pointou. Uvádí: Divadlo Palace. Hrají: M. Zounar, P. Nečas/Z. Pantůček, F. Tomsa, A. Gondíková, J. Birgusová/H. Kusnjerová, P. Pospíchal/M. Vašínska, P. Gelnar/L. Pečenka, I. Andrlíková/V. Žehrová/O. Želenská, L. Svobodová.

KINA

Kino Vlast

8. 9., 17:00 **Hurvínek a kouzelné muzeum**

8. 9., 19:00 **Terminátor 2: Den zúčtování**

9. 9., 17:00 **Hurvínek a kouzelné muzeum**

10. 9., 17:00 **Velká oříšková loupež**

10. 9., 19:00 **Tulipánová horečka**

12. 9., 17:00 **Velká oříšková loupež**

12. 9., 19:00 **Španělská královna**

15. 9., 17:00 **Emoji ve filmu**

15. 9., 19:00 **Který je ten pravý**

16. 9., 17:00 **Emoji ve filmu**

16. 9., 19:00 **Který je ten pravý**

17. 9., 17:00 **Emoji ve filmu**

17. 9., 19:00 **Americký zabiják**

18. 9., 16:30 **Piráti z Karibiku: Salazarova pomsta**

18. 9., 19:00 **Po bouři**

20. 9., 10:00 **Loupež ve velkém stylu**

20. 9., 16:30 **Piráti z Karibiku: Salazarova pomsta**

20. 9., 19:00 **Hororová středa: To**

21. 9., 17:00 **LEGO Ninjago film**

21. 9., 19:00 **Kingsman: Zlatý kruh**

22. 9., 9:30 **Bijásek: Mach a Šebestová k tabuli**

22. 9., 17:00 **LEGO Ninjago film**

22. 9., 19:00 **Kingsman: Zlatý kruh**

23. 9., 15:00 **Bijásek: Auta 3**

23. 9., 17:00 **LEGO Ninjago film**

23. 9., 19:00 **Válka o planetu opic**

24. 9., 17:00 **LEGO Ninjago film**

24. 9., 19:00 **Život za život**

25. 9., 17:00 **Šmoulové: Zapomenutá vesnice**

25. 9., 19:00 **Obchod na korze**

26. 9., 17:00 **Šmoulové: Zapomenutá vesnice**

26. 9., 19:00 **Svět podle Daliborka (beseda s režisérem)**

27. 9., 10:00 **Kráska a zvíře**

27. 9., 17:00 **Mimi šéf**

27. 9., 19:00 **Dámská jízda: Axolotl Overkill**

28. 9., 17:00 **Hurvínek a kouzelné muzeum**

28. 9., 19:00 **Zahradnictví: Dezertér**

29. 9., 17:00 **Hurvínek a kouzelné muzeum**

29. 9., 19:00 **Zahradnictví: Dezertér**

Kulturní dům Lískovec

13. 9., 16:00 **Trollové**

13. 9., 18:00 **Špuntí na vodě**

KONCERTY

Faunapark, ul. Na Příkopě

9. 9., 17:00 **Slezan 01 Fest**

Kostel sv. Jana

15. 9., 18:00 **Svatováclavský hudební festival**

Latinské oratorium Stabat Mater je vrcholným dílem tvorby J. J. Ryby. Skladba vyniká skvělou instrumentací a zazní v podání Komorního orchestru a sboru L'armonia terrena. Dále účinkují: Dirigent a sbormistr – Z. Klauda, S. Šaturová – soprán, M. Cukrová – mezzosoprán, J. Kryšák – tenor, R. Hoza – baryton.

Kostel sv. Jana Křtitele

17. 9., 15:30 **Koncert duchovní evropské hudby**

Koncert v rámci programu Dny evropského kulturního dědictví. Účinkuje Pěvecký soubor Catena musica z F-M, diriguje: L. Ivánek

Frydlant n. O., kostel sv. Bartoloměje

20. 9., 18:00 **Svatováclavský hudební festival**

Vystoupí Talichovo kvarteto a hosté, na programu budou: Dvořák/Brahms/ smyčcová sexteta.

Kunčice p. O., kostel sv. Máří Magdalény

28. 9., 17:00 **Catena musica**

Koncert v rámci Svatováclavského hudebního festivalu. Na programu bude: A. Vivaldi – koncert c moll pro dvojce housle 2. a 1. věta, J. Pavlica – Missa Brevis.

VÝSTAVY

Muzeum Beskyd

do 12. 9. **Živé houby v muzeu**

V rámci výstavy proběhne 9. 9. mykologická vycházka na Palkovické hůrky pod vedením Ing. Lederera. V pondělí 11. 9. bude otevřena mykologická poradna.

10. 9. **Dny evropského dědictví**

Literární klub P. Bezruč uvede hodinové pásmo k autorově výročí. V 15 hod. začne komentovaná prohlídka výstavy 750 let F-M s průvodním slovem autorů. Už od 10 hod. budou zdarma otevřeny výstavy a expozice muzea.

17. 9., 10:00 **Procházka po Zámeckém okruhu**

V rámci Dnů evropského dědictví si zájemci mohou zdarma projít Zámecký okruh s hraběnkou K. Pražmovou, Z. Bessovou nebo M. K. Habsburskou.

18. 9. **25 let Seniorské gymnázia**

Ohlédnutí za 25 lety činnosti Seniorské gymnázia na fotografiích a vzpomínkových materiálech.

21. 9. **Antonín Kroča**

Mistr expresionismu z údolí říčky Ondřejnice v srdci Rychaltic touto výstavou oslaví své životní jubileum.

Textilka na Těšínské ulici

do 8. 10. **Sousedé**

Stylové interiéry bývalé textilní továrny na přelomu září a října zaplní díla výtvarného sdružení 9,999. Na vernisáži 15. 9. vystoupí kapely Doktor Schneberger a München Konflikt. Výstava bude v objektu paralelně s výstavou připomínající současnou a minulost Slezanu.

Národní dům

do 29. 9. **Veseléto 2017**

Výběr fotografií z letních akcí Jazz ve městě, Odpoutaná scéna, Pivopění a další na fotografiích J. Mohyly, J. Šlachty, M. Holinky a dalších.

Nová scéna Vlast

do 29. 9. **Více-méně=více**

Výstava zahrnuje soubor semestrálních prací včetně bakalářské na téma „Za zavřenými očima“, což je zpracování entoptických fenoménů, které vnímáme ve tmě jako různé obrázky. Vedle toho bude doplněna o různé skicy a menší obrázky z celkové tvorby, včetně cesty po Peru.

Svatojánská věž

do 29. 10. **Dominik Adamec – první zastavení: Byti**

Kavárna Kaf Kafé, ul. 8. pěšího pluku

do 30. 9. **Výstava obrazů absolventů kurzů malování Alexandra Mosia**

OSTATNÍ

Faunapark, ul. Na Příkopě

7. 9., 18:00 **Veřejná přednáška mladé generace regionálních architektů** První série

veřejných přednášek mladé generace architektů působících v Beskydech. O vile Rozárce povpráví architekt V. Kocián z Kopřivnického ateliéru KLAR. Pohádku o mladé archipartě, která chce snižovat koncentraci límečků, kravat a špičatých bot na poli architektury, odprezentuje ateliér VALARCH z Bystřice p. H. Příběhy, které psaly touhu po architektuře, povpráví ostřílenější borci z Rožnovského ateliéru HENKAI.

24. 9., 8:30 **Frydecko-Místecký psí den**

Více na <http://zoofm.cz/>

Zámecké náměstí

8. 9., 16:00 **Festival partnerských měst**

Další ročník festivalu, jehož součástí je i udělení Čen města.

8. 9., 16:30 **Frydkem a Místkem v jedné stopě**

Další projížďka po městě v recesistickém duchu – na koloběžce, tříkolce nebo na kole.

23. 9., 9:00 **Frydek-Místek objektivem aneb fotky jinak, fotky lépe**

Minikurz focení pověd fotograf J. Plaček. Účastníci mohou po domluvě zaslat 2–3 fotografie ke zhodnocení. Ze zaslaných fotografií bude vylosován výherce, který získá malou odměnu.

Farní náměstí

16. 9., 15:00 **Zažít město jinak**

I letos budou mít občané F-M možnost užít si město jako slavnost, při které se setkají se sousedy, užijí si kultury a ochutnají místní dobroty. Tentokrát vyrazíme doprostřed Místku, a to na Farní náměstí i do uličky ústící na ulici U staré pošty.

Nádraží ČD

22. 9., 16:30 **Pojďte s námi po Frydku**

Další z vycházek, které mapují historii města – historie dopravy ve městě, bývalý hotel Škrabal, Neumannova vila, kde stávaly Neumannovy kasárny, Novákův palác, bývalá německá školka a další. Sraz před budovou nádraží ČD.

Národní dům

25. 9., 18:30 **Povídání v Zeleném baru s Olgou Lomovou**

Jaká bude pozice Číny v dynamicky se proměňujícím globalizovaném světě? Jak se proměňuje tradiční čínská kultura a co si myslí mladí Číňané o domácí politice? O těchto i jiných tématech si popovídá moderátor L. Magdoň se síňoložkou O. Lomovou.

Náměstí Svobody

30. 9., 9:00 **Frýdek-Místek – město s textilní historií**

Velký vliv na architekturu Frýdku a Místku měl rozvoj textilního průmyslu v průběhu 19. století.

Svatojánská věž

8. 9., 18:00 **7 statečných esejistů:**
Jiří Jindřich Macháček

15. 9., 18:00 **7 statečných esejistů: Jakub Tichý**

22. 9., 18:00 **Pavel Novotný: poezie**

Farní zahrada

16.–17. 9. **Podzimní sv. Jan Session**

Katolický Lidový dům

9. 9., 8:00 **Avízo bazar**

15. 9., 17:00 **Čaj o páté**

29. 9., 19:00 **Taneční večer s Duem ELA**

Malenovice, u RC Rosnička

16. 9., 9:00 **Beskydy objektivem**
aneb fotte jinak, fotte lépe

Kozlovice, hasičská zbrojnice

9. 9., 14:00 **Den obce Kozlovice**

Vystoupení domácích spolků a souborů, Lenka Hružová, Vladimír Hron s kapelou Alfa Orchestra, Valašský víceboj, taneční zábava s hity 70., 80. a 90. let.

Vyšní Lhoty, chata Prašivá

10. 9., 9:00 **Nejen s kočárky na Prašivou**
Hromadný „výtač“ kočárků i s potomky k chatě.

20. 9., 19:00 **Taurská cyklostezka**

Beseda s promítáním car-free rodiny Ubíkových.

Frýdlant n. O., kulturní centrum

5. 10., 18:00 **Amerikou na rodinné cestě**

Cestopisná přednáška Martina Stillera.

Hrad Hukvaldy

9. 9. **Ať žijí duchové – muzikál**

16. 9. **Vinobraní s cimbálem**

23. 9. **Hukvaldské hradní grilování**

30. 9. **Šermířské odpoledne**

RŮZNÉ**Ostravice, lanové centrum Opicárna**

9. 9., 8:30 **Lysohorská nej...
aneb co jste ještě neviděli**

Průvodce seznámí účastníky s historií Lysé hory, s Ondrášem – pánem Lysé hory, s jeskyněmi na Lukšinci, s pověstmi tradujícími se o Lysé hoře, přidá vyprávění o obětech Lysé hory a poví více o stavbách na samotném vrcholu. Trasa je náročná a má převýšení 700 m.

Janovice, Sad P. Bezruče

9. 9., 14:00 **Janovické kopečky**

Cyklistický závod je rozdělen do několika věkových kategorií. Pro nejmenší je připravena i malá trasa. Prezentace od 13:15 do 13:45 hod.

Přehrada Olešná

10. 9., 8:00 **100 pro Adru**

Den plný sportu, napětí a adrenalinu na březích přehrady. Inline závod je určen především amatérům z řad veřejnosti. Závod probíhá ve dvojicích, jeho délka

je cca 100 km, tzn. 22 kol. Pro děti je připraven závod na bruslích, po ujetí 500 m je v cíli čeká odměna.

Raškovice, sportovní hala při ZŠ

10. 9., 8:30 **Raškovický čtvrtmaraton**

1. ročník Frýdecko-místeckého běžeckého poháru 2017 a běžecká cena mládeže Frýdecko-místecká 2017.

23. 9., 8:30 **Lysohorská nej...
aneb co jste ještě neviděli**

Frýdlant n. O., roubenka Ondřejníček

28. 9., 10:00 **Oslava jubilea chaty KČT
na Ondřejníku**

Setkání turistů a příznivců turistiky u příležitosti jubilea 110 let chaty KČT na Ondřejníku. Od 9:30 hod. bude u chaty hrát cimbálová muzika Kotčí. V 11 hod. zazní slavnostní fanfára, krátké slovo o historii chaty a zdravice hostů.

POZVÁNKY**Ostravici a Frýdlantem
projeďte Recyklojízda**

Ostravice se stane v pořadí dvacátou zastávkou týmu Recyklojízda 2017, který se v září chystá projet Českou republiku od západu na východ, aby podpořil třídění a recyklaci baterií. A jak jinak než na kolech na baterky. Tříčlenný tým si dal za cíl na elektrokolech zdolat přes 700 kilometrů. Vyjel v úterý 5. září z Aše a končí 14. září v nejvýhodnější obci republiky Bukovec. Na cestě má 23 zastávek v českých a moravských městech. Navštěvovat bude především městské a obecní úřady a do některých škol zavítá se vzdělávacím programem Recyklace hrou. Potkávat s lidmi se bude na náměstích, v parcích i kdekoli po trase. Do Ostravice zavítá 13. září ve 14:30 hodin, o den později už v 8:30 hodin pak Recyklojízda projeď Frýdlantem nad Ostravicí.

INZERCE

**Čím více oken,
tím méně peněz.**

Využijte množstevní slevy v září.

S námi jsou snadné počty.

OBCHODNÍ KANCELÁŘE VE VAŠEM REGIONU:

OSTRAVA ostrava@pramos.cz, 775 591 346
 OPAVA opava@pramos.cz, 775 591 357
 NOVÝ JIČÍN novyjcicin@pramos.cz, 775 591 361
 800 100 111, více na www.pramos.cz

**ČESKÝ VÝROBEK
OCHRANÁ ZNÁMKU**

PRAMOS

**REVÍRNÍ
BRATRSKÁ
POKLADNA**
ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA

V roce 2017 Vám nabízíme:

- ✓ příspěvky na preventivní a bonusový program,
- ✓ slevový program pro všechny pojištěnce RBP,
- ✓ věrnostní karty programu „CARTE“
- ✓ výhodné cestovní pojištění i on-line,
- ✓ elektronický osobní účet MojeRBP,
- ✓ další elektronické služby,
- ✓ nonstop službu „telefonní lékař“.

Pokud nejste klienty RBP, stačí se zaregistrovat
do 30. 9. 2017 a od 1. 1. 2018
 rozšířit spokojenou rodinu
 našich pojištěnců
 a využívat všechny výhody,
 které Vám pojišťovna nabízí.

Podrobné informace na www.rbp-zp.cz
 nebo na bezplatné lince **800 213 213**

ZÁŘÍ 2017

PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO	NE
			1	2	3	
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

STABILNÍ PARTNER VAŠEHO ZDRAVÍ!

FMP 1245/01

FMP 1151/02

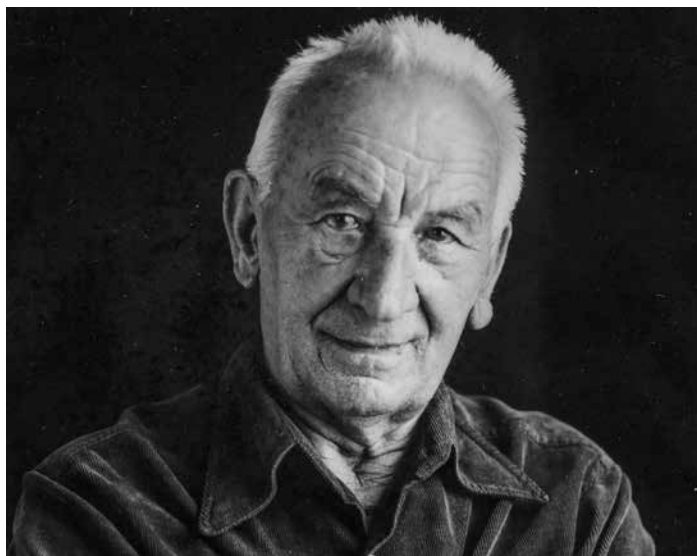
Frýdecko-místecké ulice – po kom se jmenují?

Františka Krasla

Asi 120 metrů dlouhá ulice se dvěma domy s číslem popisným se nachází v oblíbené příměstské lokalitě „za hradem“, katastrálně je již na pozemcích městské části Lískovec. Patří mezi nejnovější ulice vzniklé na lukrativních pozemcích se současnou výstavbou rodinných domů. Pojmenovaná je po zdejším rodákovi Františkovi Kraslovi, jehož tvorba je úzce spjata s našim regionem.

František Krasl se narodil 14. 2. 1912 v Místku a s výjimkou několika cest na zkušenou žil a tvořil ve svém rodišti. Vyučil se v Místku u svého otce, v jehož fotoateléru posléze pracoval. Poté studoval na fotografických školách v Mnichově a Berlíně.

„U svého otce jsem se vyučil. Od něho mám ten nezbytný základ, protože technické záležitosti kolem fotografie se za léta nepředstavitelně změnily. S technikou potom se měnil samozřejmě i žánr, obsah fotografie. Takže to, co dělal kdysi táta, to já už dávno nedělám. Tenkrát jsem s ním

František Krasl

Foto | Ze sbírky Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku

chodil po vesnicích, pomáhal jsem mu všet nějakou tu záclonu nebo stavět jakési pozadí, před kterým si on rozestavil svatebčany nebo děcka, která šla k biřmování, a fotografoval je. Ještě někde takovéto fotografie mám. A když se na ně dívám po tolika letech, musím přiznat, že to mělo něco do sebe, že

to bylo svým způsobem krásné.“ (Karel Šer: Život mezi krásnými blázný. Muzeum Beskyd Frýdek-Místek 1997.)

V roce 1954 byl přijat do Státního divadla v Ostravě jako divadelní fotograf, kde působil až do roku 1981. Velké popularitě se těšily jeho portréty herců a fotografie

divadelních představení souborů činohry, opery, baletu a operety.

Miloval přírodu. Rád putoval po horách, kde fotil krajiny. Velmi rád a často fotil zejména Beskydy. Učarovala mu letadla, udělal si letecký výcvik a jako letec-amatér působil spolu se svou ženou Helenou Kraslovou v místeckém leteckém klubu.

Je také znám jako fotograf prostředí těžkého průmyslu (válcoven, hutí a dolů), kde zachycoval místa a zejména lidi při práci v duchu socialistického realismu. Můžeme ho považovat za dvorního fotografa vítkovických železáren.

Vydal řadu fotografických publikací, v nichž prezentoval svou tvorbu. Byl významným českým průkopníkem barevné fotografie. Za svůj život uspořádal také spoustu výstav v Ostravě, Praze, Frýdku-Místku i v zahraničí, v Katovicích, Varšavě a v Bělehradě. Zemřel ve věku nedožitých 87 let 1. 12. 1998 ve Frýdku-Místku.

Mgr. Slavěna Jurčíková,
správkyně sbírek a historička
Muzea Beskyd ve Frýdku-Místku

O místních a pomístních jménech a názvech ve Frýdku a Místku (2. část)

| PETR JURÁK

Bahno, Berlín, Landek, Malkovice, Munkovice, Vápenky – jen několik z řady názvů pro označení místních lokalit, které obyvatelům usnadňovaly orientaci. Mnohé známe a používáme dodnes, jiné již byly zapomenuty. V tomto a v dalších dílech našeho seriálu vás s nimi budeme seznamovat.

Pravým rájem milovníků místních názvů je indikační skica Frýdku z roku 1836. Vyskytují se zde názvy Na Hlínách mezi Sedlišťskou a malou cestou (v prostoru mezi ulicí E. Krásnohorské a U Nemocnice, kde je dnes areál nemocnice), Na Hlínách mezi malou a velkou cestou (Hlavní třída a ulice Mikoláše Alše a průtah na Dobrou až po Nové Dvory-Kamenec, naproti prodejny Lidl), Na Hlínách (nad frýdeckou nemocnicí v prostoru mezi ulicemi I. J. Pešiny a Bruzovskou), Nový dvůr-Na Hlínách a Čadidlovice a cihelna (v prostoru, kde je křižení Lískovecké a Horní ulice, v místě fotbalového stadionu Stovky). Všechny tyto názvy

odkazují na jedno. Výraz Hlíny či Na Hlínách je vyjádřením toho, že tam byla dobrá hlína, která se používala při zhotovování různých nádob, kachlových kamen či k výrobě cihel. Název cihelna pak odkazuje na prostor s výrobou cihel. Pojmenování Čadidlovice má přímou spojitost s cihelnou a s vypalováním zhotovených a vysušených cihel, neboť se při tom samozřejmě kouřilo, „čadilo“. Název Nové Dvory (U konce ulice Rybnická ve směru k ulici I. J. Pešiny, od rybníčku až po lesík mezi Frýdkem a Dobrou, tedy i lokalita Panské Nové Dvory) je pojmenování, které vzniklo pro panský statek neboli hospodářský dvůr, kde se choval dobytek a drůbež a jehož součástí byly samozřejmě i pozemky pro pěstování obilovin atd.

Pomístní název či názvy Forgiebel a Fifejdy se na první pohled nemusí zdát úplně zřejmé a srozumitelné. Zatímco u Fifejd se jednalo o místo, sloužící jako pastvina pro dobytek (z německého slova die Viehwiede), výraz Forgiebel se zdá být nejasný. Jde ovšem opět o složeninu dvou německých slov,

Lodkování na rybníku ve „Stovkách“ (1960)

Foto | Muzeum Beskyd ve Frýdku-Místku

předložky vor, česky před a slova der Giebel, znamenající jednak lomenici neboli štítovou stěnu domu, ale také výraz pro rybu, karase. Nejspíš se tedy jednalo o místo před rybníkem, v němž byly chovány kaprovité ryby. Obě lokality byly v prostoru mezi Novodvorskou ulicí a ulicí Sokola Tůmy, kde jsou dnes sady Svobody u Sokolovny.

Pojmenování U Závodského včelína odkazuje na majitele včelína nacházejícího se tehdy na frýdeckém předměstí. Mít úl se včelstvy znamenalo být bohatý. Někteří měšťané měli včelstev několik, a umísťovali je na vhodné pozemky, na nichž zřizovali včelíny. Podle majitele včel pak vzniklo místní jméno. Později se této lokalitě říkalo Včelínek.

POMŮCKA: ADSL, ANOA, EL. LAZ, ORÁLA, UA	KOKAIN HOVOR.	DRAVÝ PTÁK	1. DÍL TAJENKY	ŠPANĚLSKÝ MLUVNICKÝ ČLEŇ	PASEKA NÁREČNÉ		BODAVÝ HMYZ	INICIÁLY HERCE DÍTĚTE	OZNAČENÍ KYSLEOSTI ROZTOKŮ	MPZ UKRAJINY	RODINNÝ DŮM ZKR.	HOVOROVÝ SOULHAS	OVÁZÁNÍ	OSAMOCENA	INICIÁLY HERCE TÖPFERA		UPOZOR- NĚNÍ	DRUH
SAMEC KOZY						ZPUPNOST										MOŽNÁ KNÍŽNĚ		
ÚSTNÍ HLÁSKA						ČINIT ODHAD TKANINY S DELŠÍM VLASEM										SLOV. PŘED- LOŽKA VE 2. DÍL TAJENKY		
BEZKMENNÁ DŘEVINA				ZMĚŇ. PRAC. SCHOPNOST											HEREC JIRÍ ???			
				ZDE											NIČITEL			
SPOJIT TEKUTINY					SOLMIZAČNÍ SLABÍKA													
	DRUH PŘIPOJENÍ K INTER- NETU	NICKY													KUŇ KNÍŽNĚ	NEJMENŠÍ TUR TÁBOŘIŠTĚ		
CITOSLOVCE POCHOPENÍ				ORGÁNY SLUCHU													ČAROVÝ KÓD ZKR.	STAV BEZ SVĚTLA
				ČÍSLOVKA ZÁKLADNÍ														
ZNAČKA DECILITRU			KYT SLOVENSKÁ POLNÍ MIRA					NÁZEV NOSOVKY	ZNAČKA DECITUNY	ZESÍLENÝ ZÁPOR	JÍZDOU PŘEDHONIT OSOBNÍ ZAJMENO							
3. DÍL TAJENKY						BEZ OPAKOVÁNÍ									OSLOVENÍ VDANÉ ZENY			
OPAK EPIKA						PŘÍSTROJ K PŘÍJMU SIGNÁLU									ROUŠKA			

www.ocfryda.cz

Tajenku křížovky (srpnová pranostika) **se jménem a adresou** zasílejte na adresu redakce: FM PATRIOT, S. K. Neumanna 1641, 738 01 Frýdek-Místek nebo na e-mail: krizovka@fmpatriot.cz **nejpozději do 25. října**. Tři výherci obdrží dárkový poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda.

Výherci tajenky z minulého čísla jsou a poukaz v hodnotě 500 Kč k nákupu v OC Frýda získávají: Marcela Chýlková,

Pavel Pekárek z Frýdku-Místku a Aleš Zindel z Dobré. Ceny výhercům doručíme.

INZERCE

BRILAS
snubní prsteny

LIBEREC
PRAHA
PLZEŇ
HRADEC KRÁLOVÉ
KOLÍN
OSTRAVA
JINDŘICHŮV HRADEC
JIHLAVA
BRNO
VYŠKOV
ZLÍN

**NEJŠIRŠÍ VÝBĚR
BEZ OBAV!**

DOŽIVOTNÍ ZÁRUKA
NEVYPADNUTÍ KAMENŮ

www.brilas.cz

Omrkněte na www.brilas.cz
a za internetové ceny si přijďte
vybrat na naší pobočce:

Ostrava: BRILAS-Zlatnictví Solitér,
28. října 28 (na náměstí) / tel.: 778 093 926

**SBĚRNÉ DVORY
s.r.o.**

VYKUPUJEME

- ZA HOTOVÉ PAPÍR A AKUMULÁTORY
- PŘEVODEM NA ÚČET ŽELEZO A BAREVNÉ KOVY
- ZPĚTNÝ ODBĚR ELEKTROZAŘÍZENÍ
- VAŠE DOKUMENTY SKARTUJEME
A JEŠTĚ VÁM ZAPLATÍME!

Svazarmovská 88, FM, Bahno tel.: 558 434 321, 723 188 472
Ostravská 103, Svíadnov tel.: 558 655 075, 602 510 018
fax.: 558 655 607
J. Matěje 515, Brušperk tel.: 558 666 441, 606 476 330
Okružní ulice, Frýdlant n. O. tel.: 603 740 642, 724 314 646

e-mail: sbernedyory@seznam.cz
www.sbernedyory.cz

TEĎ NA TO MÁTE

AKČNÍ NABÍDKA TRUMF

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

ŠKODA FABIA TRUMF
již od **2 999 Kč** měsíčně

Kombinovaná spotřeba a emise CO₂ vozů FABIA TRUMF:
4,4l – 4,9l / 100 km, 101-111 g/km

Model ŠKODA FABIA TRUMF si teď může pořídit opravdu každý.

V rámci výhodného financování se ŠKODA Financial Services ho můžete mít za bezkonkurenční úvěrovou splátku 2 999 Kč měsíčně včetně pětileté záruky a s výkupním bonusem 10 000 Kč za váš stávající vůz. **Navíc od 50% akontace můžete získat 0% navýšení.** Přijďte se sami přesvědčit k autorizovaným partnerům ŠKODA, nebo si rovnou zarezervujte testovací jízdu na infolince ŠKODA, tel. 800 600 000. ŠKODA. Simply Clever

www.skoda-trumpf.cz

ŠKODA Financial Services
Úvěr, Leasing, Pojištění, Mobilita.

Váš autorizovaný prodejce vozů ŠKODA:

AUTODRUŽSTVO, Beskydská 704, Frýdek-Místek
Tel.: 606 692 053, 730 588 227, www.ado-autodruzstvo.cz

AUTODRUŽSTVO, Brandlova 5, Ostrava - Moravská Ostrava
Tel.: 602 188 589, 724 221 776, www.ado-autodruzstvo.cz

Vzorový příklad úvěru na vůz ŠKODA FABIA HB TRUMF 1.0 TSI 70 kW v ceně 286 400 Kč (po započítání výkupního bonusu 10 000 Kč za vůz na protiúčet k prodejní ceně 296 400 Kč), splátka předem 105 000 Kč (36,66 %), výše úvěru 181 400 Kč, poplatky za uzavření a vedení smlouvy 0 Kč, celkové platby za úvěr 205 825 Kč, celkové platby za úvěr vč. pojištění 237 220 Kč, RPSN vč. pojištění 9,307 %, délka úvěru 60 měsíců, poslední nerovnoměrná splátka 57 280 Kč, měsíční splátka úvěru 2 476 Kč, měsíční splátka úvěru vč. pojištění 2 999 Kč, roční pevná zápujční úroková sazba 3,99 %. ŠKODA Pojištění Standard obsahuje havarijní pojištění, povinné ručení (10% spoluúčast) s uznáním bonusu za bezeškodní průběh dosavadních pojištění (60 měsíců) a pojištění skla (limit plnění 10 000). Další parametry klienta jsou věk 50 let a běžné použití vozu. Tato indikativní nabídka není nabídkou ve smyslu § 1732 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, a jejím přijetím nevzniká mezi společností ŠkoFIN s.r.o. a druhou stranou závazkový vztah.